

STŘEDNÍ ŠKOLA ZDRAVOTNICKÁ A VYŠŠÍ
ODBORNÁ ŠKOLA ZDRAVOTNICKÁ ŽĎÁR NAD
SÁZAVOU

NÁKAZY KŮŽE A POVRCHOVÝCH SLIZNIC

MGR. IVA COUFALOVÁ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

NÁKAZY KŮŽE A POVRCHOVÝCH SLIZNIC

- vstupní branou je sliznice a kůže
- šíří se přímým (s kontaminovanou osobou) a nepřímým (kontaminované předměty) stykem
- zdrojem nákazy je většinou nemocný člověk, bacilonosič
- s některými se častěji setkáváme u obyvatel s nižší životní úrovní v důsledku zanedbávání osobní hygieny

Patří sem:

- typicky povrchové infekce – plísňová onemocnění kůže, vlasů, nehtů, soor, svrab
- ranné infekce – furunkl, abscesy, flegmomy, panaricia, infekce operačních ran, staphylokokové a streptokokové infekce, tetanus,
- infekce hlubších vrstev – plynatá sněť
- pohlavní choroby

SVRAB - SCABIES

- ročně v ČR 3 – 4 tisíce onemocnění
- Původce: roztoč zákožka svrabová *Sarcoptes scabiei*
- Zdroj: nemocný člověk
- Přenos: přímý kontakt (děti – zpocené ruce, delší držení za ruce), kontaminované předměty (nejčastěji ložní prádlo), často nozokomiální nákaza (z pacienta na personál)
- ID: 2 – 6 týdnů
- Klinika: silné svědění kůže, které se zhoršuje zejména v teple. Na kůži se objevují červené pupínky ve dvojicích (vchod, východ), riziko sekundární infekce díky škrábání, nejvíce postižená místa: mezi prsty, axily, třísla, podbřišek, pohlavní orgány
- Léčba: sírové masti (Jacutin) + antihistaminika
- Prevence: Bariérová ošetrovatelská péče, prádlo zvlášť

KANDIDÓZY- MYKÓZY

- **Původce:** kvasinky, nejčastěji kandida albicans
- **Přenos:** saprofytické kandidy ve vnějším prostředí a pokud nastanou vhodné podmínky, stanou se patogenními-bazény, sauny (teplo, vlhko), zavřené neprodyšné boty = endogenní nákaza, zdrojem je rovněž nemocný člověk, zdravý nosič
- **ID:** velmi různorodá, často 2 – 5 dnů
- Sklon k mykotickým infekcím mají lidé s oslabenou imunitou (diabetici, onkologičtí pacienti, dlouhodobě užívající ATB, kortikoidy)

KANDIDÓZY- MYKÓZY

- **Klinika:**
- **Kůže** –intertrigo,kůže je zarudlá, svědí, bílý povlak, zejména v létě – vysoušet
- **Sliznice DÚ** – soor (moučnivka),bukální sliznice bílý povlak, Miflonid – většinou stačí vypláchnout ústní vodou, genciánová violet'
- **Sliznice genitálu** – u žen vulvovaginitida- pruritus, zarudlá rodidla, bělavý výtok (často diabetičky, při užívání HAK, po léčbě ATB), - u mužů balanitida- zánět předkožkového vaku pruritus, bělavý povlak, doporučuje se přeléčit oba partnery
- **Nehty** – onychomykózy- povrch není hladký, je žlutohnědý, odchlupují se , může být na HK i DK
- **Sliznice hrtanu, hltanu**- ulcerace sliznic – poruchy polykání

KANDIDÓZY- MYKÓZY

- **Léčba:** lokálně antimykotika (rozotk, masti, krémy, vaginální čípky, spray- Fungicidin, Canesten) systémová antimykotika (Nizoral, Mycomax, Sporanox)
- **Prevence:** obuv, dostatečná hygiena

BAKTERIÁLNÍ KOŽNÍ INFEKCE

- komplikace při léčbě operačních ran (nozokomiální nákazy)
- **Původce:** staphylokokus aureus, MRSA –velice rezistentní
- **Zdroj:** nemocný člověk, nosič - pacient, personál
- **Cesta přenosu:** kontaminované předměty (ruce personálu, pomůcky, chirurgické nástroje)
- **ID:** 4 – 10 dnů
- **Klinika:** absces v ráně, mastitidy, osteomyelitidy, pneumonie, meningitida, panaricium, sepse
- **Léčba:** ATB na základě K+C
- **Prevence:** důkladná a účinná dezinfekce (ruce personálu, pomůcky), sterilizace

GANGRÉNA – PLYNATÁ SNĚŽ

- **Původce:** klostridium perfringenc, je přirozenou mikroflórou ve střevě, nepotřebuje O₂
- **Zdroj:** člověk
- **Přenos:** kontaminované předměty, prach, půda
- **ID:** 1 – 16 dnů
- **Klinika:** jde o komplikace poranění, zejména v místech, kde je nedostatek O₂ (diabetici, kuřáci DK), místo vstupu – bolest, zarudnutí, otok, puchýře s obsahem plynu, nekróza, hnědý zápachající exudát, krepitace v ráně (lupání), může vést k celkové toxémii = smrt
- **Léčba:** důležitá včasná dg, vysoké dávky ATB i.v., výplachy rány dezinfekčním roztokem (Persteril), amputace
- **Prevence:** dezinfekce (pomůcky, ruce....), důkladné chirurgické ošetření ran

GANGRÉNA – PLYNATÁ SNĚŽ

TETANUS

- **Původce:** *Klostridium tetani* – v zažívacím traktu domácích zvířat, vytváří spory, které dlouho přežívají v půdě
- **Přenos:** půdou přes drobné oděrky do organismu
- **ID:** 4 – 21 dní
- **Klinika:** způsobuje tvorbu neurotoxinu- blokuje uvolňování svalového stahu, postižení CNS- křeče žvýkacího a obličejového svalstva, po té postupuje dál, porucha dýchání, zástava srdce, zcela zachované vědomí 50% úmrtnost
- **Prevence:** povinné očkování, přeočkování po 10ti letech, přeočkování po úrazu, chirurgické ošetření + dezinfekce

ZDROJE

CDC Oral thrush Aphthae Candida albicans. PHIL 1217 lores.jpg

Diagnosis and misdiagnosis of necrotizing soft tissue infections:
three case report, Cases J 2008, 1:252. doi: 10.1186/1757-1626-
1-252

Základy epidemiologie a hygieny, H. Podstatová, 2009,ISBN 978 –
80 – 7262 – 597 – 0 (Galén)

Praktický slovník medicíny, M. Vokurka, J. Hugo,Maxdorf Praha
1998, ISBN 80-85800-81-0

<http://www.anatomyacts.co.uk/exhibition/object.asp?objectnum=62>

Oncymycosis.JPG [James Heilman, MD](#)